

KULTUR

NYTT PERSPEKTIV: Kulturminneforvalter Arne Langås (f.v.) og direktør Tone Jørstad kunne glede seg over en million ekstra på statsbudsjettet fra den rødgrønne regjeringen, representert ved stortingsrepresentant Arild Stokkan Grande (Ap), SV-topp i Nord-Trøndelag, Anne Kolstad, og Sp-topp Marit Arnstad.

Slår Holocaustsenteret

■ **EKNE**
Falstadsenteret har mer besøk enn Holocaustsenteret i Oslo. I går fikk de også en uventet million.

Guri Hjulstad
 guri.hjulstad@e-a.no / Tlf. 92 22 78 13

– Vi er stolt over Falstadsenteret, sa stortingsrepresentant Arild Stokkan Grande da han sammen med Sp-topp Marit Arnstad og SV-topp Anne Kolstad kunne gi en strålende fornøyd direktør Tone Jørstad en million kroner for å utbedre Kommandantboligen. En overraskende bevilgning over revidert statsbudsjett.

Dermed kan Falstadsenteret komplettere formidlingen av overgripernes hus, som ligger tilbakebrukt, et par steinkast unna hovedbygningen. Nå er huset modernisert, men kjelleren er som den var den gang leirikommandant Karl Dente lot bygge boligen i 1943–44. Ronger sto for byggingen.

– Det er viktig å få fram ikke bare ofrene, men også hvem

overgriperne var, hva de sto for og hvordan de tenkte. At de var vanlige folk, sier Tone Jørstad, mens skoleklasser toger forbi oss og inn i utstillingsområdet. Der har krigens ofre det meste av oppmerksomheten.

Passerer 7.000

Tone Jørstad kunne stolt fortelle at Falstadsenteret i fjor tok innot 7.000 besøkende. Dette er et veldig imponerende tall, sammenlignet med for eksempel Holocaustsenteret i Oslo, som i fjor noterte rundt 6.000 besøk. Både Falstad og HI-senteret bruker historien som bakgrunn for å formidle kunnskap og holdninger rundt dagsaktuelle problemer rundt demokratibygging, fremmedfiendtlighet og rasisme.

De kaster seg i liten grad inn i det offentlige rom for å imøtegå ekstrene påstander på nettet eller i andre media.

■ **FAKTA**

Falstadsenteret

- Nasjonalt opplærings- og dokumentasjonssenter for krigens fangehistorie, humanitær folkerett og menneskerettigheter.
- Falstadsenteret har siden 2002 mottatt tilskudd fra Kunnskapsdepartementet. I 2013 er tilskuddet på 16,5 mill.
- Kommandantboligen ble oppført i 1943–44 til kommandanten ved SS Stråtefengsel Falstad. Etter å ha vært i privat eie siden 1998 ble det i 2011 kjøpt av Statsbygg.
- Regjeringen bevilger 1 mill. til Falstadsenteret i revidert statsbudsjett for 2013 for at kommandantboligen skal legges til rette for formidlingsarbeidet.

– Vi velger å tenke langsiktig og henvende oss til ungdom, sier Tone Jørstad.

Kunnskap og formidling

Pågangen på å få komme til Falstad er stor, både fra skoler og fra nasjonale og internasjonale aktører. Prosjektene står i kø, både konferanser og tilbakeføring av landskapet.

AUTENTISK: Kjelleren står slik den var i 1943. Direktør Tone Jørstad viste rundt den rødgrønne trioen Arild Stokkan-Grande, Anne Kolstad og Marit Arnstad.

Falstad er en arena for både forskning og formidling. Stor pågang utenfra er gledelig, men det betyr også at mye av ressursene må gå til formidling. Det kan bli en ubalanse mellom de to hovedsatsingene. Forskingen, altså kunnskapsproduksjonen, kan bli skadelidende.

– Akkurat nå tipper det over, sier Jørstad, som tok med politikere på en rundtur i 2011. De fikk se kjelleren på en runde i Kommandantboligen i går. Kjelleren er ganske intakt, med peisestue, badstu og et eget rom tilpasset kjelegspill som kommandantens og hans stab visstnok moret seg med. Jørstad mener kjelleren kan bli et flott utstillingslokale. Hun drømmer også om å glienscape første etasje til det den en gang var et